

FEDERATIE
GOUD|ZILVER

Beroepscompetentieprofielen voor de goud- en zilverbranche

- **Basisgoudsmid**
- **Goudsmid**
- **Zilversmid**
- **Ondernemer Goud/Zilver**

Ontwikkeld door:	MCM Advies BV, in samenwerking met deskundigen uit de goud- en zilverbranche
In opdracht van:	Federatie Goud en Zilver
Verantwoording:	Vastgesteld door: het bestuur van de Federatie Goud en Zilver Op: 8 oktober 2021 Te: Zoetermeer

Inhoudsopgave	Pag.
1. Inleiding	3
2. Algemene informatie over de branche goud en zilver	5
2.1 Profiel van de bedrijven en de ondernemers	5
2.2 Werkgelegenheidsaspecten	5
2.3 In- en uitstroom van personeel	6
2.4 De arbeidsmarktperspectieven binnen de branche	6
2.5 Omzet	6
2.6 Ontwikkelingen	7
2.7 De vakopleidingen	7
2.8 Bedrijfsmatige ontwikkelingen	7
2.9 De visie van deskundigen op de mbo-opleidingen voor goud- en zilversmeden	8
3. Beroepsbeschrijvingen van Basisgoudsmid, Goudsmid, Zilversmid en Ondernemer Goud/Zilver	11
3.1 De beroepen Basisgoudsmid, Goudsmid, Zilversmid en Ondernemer Goud/Zilver	11
3.2 Typerende beroepshouding en Algemene vereisten	11
3.3 Basisgoudsmid	13
3.4 Goudsmid	16
3.5 Zilversmid	21
3.6 Ondernemer Goud/Zilver	25
4. Beroepscompetenties voor de beroepen in de goud- en zilverbranche	29

Er bestaat in het Nederlands een dilemma als het gaat over het gebruik van woorden die als mannelijk en vrouwelijk geïnterpreteerd kunnen worden. We zouden consequent kunnen werken met 'hij/zij' en 'zijn/haar', maar dat geeft een gedwongenheid die wij stilistisch niet verantwoord vinden. De personen die in dit stuk de handelingen verrichten of beschreven worden, kunnen in onze optiek net zo goed mannen zijn als vrouwen.

1 Inleiding

De Federatie Goud en Zilver is er trots op deze door hen vastgestelde beroepscompetentieprofielen (BCP's) voor de beroepen in de goud- en zilverbranche aan te bieden. Deze geactualiseerde beroepscompetentieprofielen beschrijven de belangrijkste kenmerken en criteria voor de beroepen in de branche. De BCP's zijn daarmee van groot belang voor de ontwikkeling tot vakbekwaam Basisgoudsmid, Goudsmid, Zilversmid en Ondernemer Goud/Zilver.

BEROEPSCOMPETENTIEPROFIEL:

Een beroepscompetentieprofiel (BCP) geeft een beschrijving van goed vakmanschap van een VAKVOLWASSEN beroepsbeoefenaar die na opleiding gemiddeld vier jaar werkervaring heeft. Het geeft de richtlijnen van vakmanschap weer zoals die door de branche is vastgesteld.

Deze BCP's zijn uitgewerkt in kerntaken en beroepscompetenties, zodat concreet gemaakt wordt wat een beroepsbeoefenaar moet beheersen om optimaal te functioneren in de beroepspraktijk.

In gedachten moet worden gehouden dat de beschreven kerntaken niet limitatief zijn en niet door elke vakman op dezelfde wijze worden uitgevoerd.

Ten behoeve van deze beroepscompetentieprofielen is in 2021 op initiatief van de Federatie Goud en Zilver en het SBB (Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) een Arbeidsmarktverkenning uitgevoerd in de goud- en zilverbranche. De resultaten van deze verkenning zijn gebruikt om de beroepscompetentieprofielen uit 2004 te actualiseren. Daarnaast heeft een werkgroep van deskundigen uit de branche meegewerkt aan de 'vertaling' van de trends en ontwikkelingen in de beroepen naar de BCP's. Dit heeft geleid tot de vier BCP's zoals ze hierachter in de hoofdstukken 3 en 4 zijn opgenomen.

De werkgroep bestond uit de volgende personen:

- Trudi van Schaik	- Eline van der Laag
- Rick Nathalia	- Joost Vlemmix
- Kees Oele	- Kaj Bras
- Patrick Thio	- Max Mulders (projectleider)

Gezien de situatie tijdens de coronacrisis zijn de contacten voornamelijk digitaal onderhouden. De leden van de werkgroep hebben per mail of telefonisch gereageerd op de concepten van de projectleider. Ook zijn twee bijeenkomsten per Microsoft Teams gehouden. Uiteindelijk zijn de geactualiseerde BCP's in een definitief concept aangeboden aan de Federatie Goud en Zilver.

De geactualiseerde BCP's doen daarmee recht aan de huidige en toekomstige arbeidsmarkt voor deze groep beroepsbeoefenaren. Tevens geven deze profielen inzicht in de kerntaken en beroepscompetenties, waarover vakvolwassen beroepsbeoefenaren moeten beschikken om binnen hun beroep goed te functioneren.

Daarnaast zijn deze BCP's een belangrijk brondocument zijn om beroepsopleidingen en/of keuzedelen in het MBO te ontwikkelen, waarmee een kwalitatief onderwijsaanbod mogelijk wordt voor een onderscheidend én blijvend aanbod voor de kwalificatieniveaus 3 en 4 van het MBO. De werkgroep wil meegeven aan de ontwikkelaars van de kwalificatiedossiers dat het beheersen van de basisvaardigheden en de basiskennis van groot belang zijn voor de gediplomeerden die in de goud- en zilverbranche instromen.

Deze BCP's geven eveneens mogelijkheden voor een goed aanbod van opleidingsmogelijkheden (cursussen, trainingen en workshops) in het kader van leven lang ontwikkelen. Met dit laatste wordt de kwaliteit van het vakmanschap tijdens de gehele loopbaan ontwikkeld.

Brondocumenten

- Arbeidsmarktverkenning ten behoeve van de Goud- en Zilvermeden, Rijnland Advies, 2021
- Arbeidsmarkt- en structuuronderzoek Goud- & Zilvermedenbranche, SVGB kenniscentrum, 2013
- Beroepscompetentieprofielen Basisgoudsmid (2005), Goudsmid (2004), Goudsmid-ondernemer (2004) en Zilvermid (2004), SVGB, Nieuwegein
- Diverse informatie van de Federatie Goud en Zilver, 2021, Zoetermeer
- Code van de Goudsmid, het Nederlands Gilde van Goudsmiden, derde editie, 2018, Baarn
- Handboek functie-indeling (in bewerking): Handmatig bewerken edelmetalen en Essayeren/keuren edelmetalen, De Leeuw Consult, 2021
- Informatie Opleidings- en Ontwikkelingsfonds voor de Goud- en Zilvernijverheid (OOGZ), 2021, Zoetermeer
- Kwalificatiedossiers Goud- en Zilvermeden (crebo 23041) met de kwalificatieprofielen Basisgoudsmid, Goudsmid en Zilvermid, gewijzigde versie 2017, SBB, Zoetermeer

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt algemene informatie gegeven over de arbeidsmarkt van de goud- en zilverbranche en de daarin voorkomende trends en ontwikkelingen. Er wordt ingegaan op de beroepen en de typerende beroepshouding en de algemene vereisten van deze groep beroepsbeoefenaren. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van achtereenvolgens de beroepen met hun kerntaken van de Basisgoudsmid (3.3), Goudsmid (3.4), Zilvermid (3.5) en Ondernemer Goud/Zilver (3.6). Per kerntaak wordt beschreven wat een beroepsbeoefenaar in een bepaald beroep doet, welke vaardigheden hij daarvoor nodig heeft en tot welk resultaat dit moet leiden. In hoofdstuk 4 wordt de set beroepscompetenties met beheersingscriteria voor de goud- en zilverbranche weergegeven.

2 Algemene informatie over de branche goud en zilver

Het meest actuele beeld van de branche goud en zilver wordt gevonden in de Arbeidsmarktverkenning die in 2021 is gehouden. De Arbeidsmarktverkenning is fase 1 om te komen tot geactualiseerde beroepscompetentieprofielen (fase 2) en later tot geactualiseerde kwalificatiedossiers voor het MBO (fase 3) en cursussen, trainingen en workshops in het kader van Leven Lang Ontwikkelen (fase 4). Deze Arbeidsmarktverkenning begint met een samenvatting die in dit hoofdstuk integraal is opgenomen.

2.1 Profiel van de bedrijven en de ondernemers

De branche omvat in 2021 circa 1.168 bedrijven. Het aantal bedrijven is sinds 2012 licht afgenomen (-98). Het bedrijvenbestand bestaat voor 68% uit goud- en zilversmederijen, voor 12% uit reparatiebedrijven en voor 20% uit overige bedrijven. In 2021 is de helft van de ondernemers vrouw/anders en de helft is man. In de goud- en zilversmederijen is een meerderheid (57%) van de ondernemers vrouw of 'anders'. In de reparatiebedrijven en de overige bedrijven is een meerderheid van de ondernemers man. Het aandeel van vrouwen/anders onder de ondernemers is sinds 2012 gegroeid van 40% naar 51%.

Meer dan de helft (56%) van de ondernemers is ouder dan 50 jaar. Dat is aanmerkelijk meer dan in 2012, toen 39% van de ondernemers ouder was dan 50 jaar. In de goud- en zilversmederijen vinden we meer jongere ondernemers (jonger dan 50 jaar). Bijna de helft (47%) van de ondernemers heeft een beroepsopleiding (Vakschool Schoonhoven) op mbo-niveau voltooid, soms gecombineerd met andere opleidingen.

De meeste bedrijven (83%) bestaan al meer dan 10 jaar. Bijna de helft (45%) is 21 tot en met 40 jaar oud. Een substantieel deel (41%) van de bedrijven is lid van de Federatie Goud en Zilver (FGZ). Daarnaast is een kwart van de bedrijven lid van het Nederlands Gilde van Goudsmeden.

De activiteiten die in de bedrijven het meest voorkomen zijn het ontwerpen van sieraden, het vervaardigen van sieraden, het bewerken en repareren van gouden artikelen (sieraden), het bewerken en repareren van zilveren artikelen en het verrichten van zetwerk. Het lijkt erop dat bedrijven zich sinds 2012 iets meer zijn gaan concentreren op een kleiner aantal activiteiten. Dat geldt zeker voor de meer gespecialiseerde activiteiten; het ontwerpen en vervaardigen van zilveren gebruiksvoorwerpen, bewerken en repareren van zilveren artikelen, het verrichten van gietwerk, het verrichten van zetwerk en het geven van workshops. Deze activiteiten komen nu in aanmerkelijk minder bedrijven voor dan in 2012.

2.2 Werkgelegenheidsaspecten

Tweederde van de bedrijven (66%) zijn eenmansbedrijven, hier werken geen andere mensen dan de ondernemer zelf. Onder de reparatiebedrijven is het aandeel van eenmansbedrijven nog groter; bijna driekwart (73%). In totaal zijn er in de branche 2.729 personen werkzaam, waarvan 768 ondernemers zonder personeel. In de bedrijven met personeel werken (inclusief de ondernemer) circa 1.961 personen. Zij vormen bij elkaar 1.527 FTE. Het aantal werkzame personen ligt iets hoger dan in 2012.

De werknemerspopulatie in de bedrijven met personeel bestaat voor ruim tweederde uit vrouwen. Het aandeel van vrouwen is sinds 2012 gegroeid van 59% naar 69%. Vergeleken met 2012 is de werknemerspopulatie van bedrijven met personeel verjongd. Het aandeel werknemers tot en met 34 jaar nam toe van 26% naar 44% en het aandeel werknemers van 55 jaar en ouder nam af van 38% naar 20%. De werknemerspopulatie ontwikkelt zich dus anders dan de ondernemerspopulatie, die juist veroudert.

Een substantieel deel van de werknemers (44%) heeft een op het vak gerichte mbo-opleiding Gevolgd, 5% heeft een op het vak gerichte hbo-opleiding gevolgd. Bij de bedrijven met personeel heeft de helft (49%) van de medewerkers (inclusief de ondernemer) een fulltime dienstverband. 14% van de medewerkers werkt 12 t/m 35 uur per week. Nog kleinere dienstverbanden (minder dan 12 uur per week) komen weinig voor (4%). Vergeleken met 2012 neemt het

aandeel van de parttimers toe. De meest voorkomende functies onder de werknemers zijn goudsmid, goudsmid-ondernemer en productiemedewerker.

De goud- en zilversmederijen gebruiken meer flexibele arbeidskrachten dan de reparatiebedrijven en overige bedrijven. Het aantal flexibele arbeidskrachten in de totale branche kan op basis van de onderzoeksgegevens worden geschat op 187 personen. 150 personen daarvan werken in de goud- en zilversmederijen.

2.3 In- en uitstroom van personeel

Ruim een kwart (28%) van de bedrijven heeft personeel aangetrokken tussen 1 juni 2020 en 1 juni 2021. Dat is meer dan in 2012, toen 10% van de bedrijven in het voorafgaande jaar personeel had aangetrokken. Voor de totale branche kan worden geschat dat er in de afgelopen drie jaar circa 400 vacatures zijn vervuld, waarvan 219 in de goud- en zilversmederijen, 112 bij de 'overige' bedrijven en 69 bij de reparatiebedrijven. Het aantal vertrokken medewerkers in de afgelopen drie jaar wordt geschat op 400 personen, waarvan 244 bij de goud- en zilversmederijen, 62 bij de reparatiebedrijven en 94 bij de overige bedrijven. De uitstroom en de instroom houden elkaar in grote lijnen in evenwicht.

De redenen voor het vertrek van medewerkers zijn divers. In 42% van de gevallen is de medewerker uit eigen beweging vertrokken (andere baan, voor zichzelf begonnen et cetera). In 21% van de gevallen vertrok de werknemer gedwongen, door economische noodzaak of omdat de medewerker niet voldeed. Een kwart van de vertrokken medewerkers ging bij een ander bedrijf in de branche werken. Bijna een vijfde (19%) begon voor zichzelf. Eveneens een vijfde ging buiten de branche aan het werk.

Bijna een vijfde van de bedrijven met personeel heeft op het moment van onderzoek vacatures. Dat is aanmerkelijk meer dan in 2012, toen 3% van de bedrijven met personeel vacatures had. De ondernemers zoeken voor de meeste vacatures vakgeschoolde mensen (52%). Bijna een derde van de vacatures (32%) is bestemd voor studenten die nog in opleiding zijn. Eén op de acht vacatures is toegankelijk voor mensen zonder vakopleiding.

2.4 De arbeidsmarktperspectieven binnen de branche

De meeste ondernemers met personeel schatten de kans op werk voor vakgeschoolde arbeidskrachten voor de komende 2 jaar en voor de komende 5 jaar in als gemiddeld (39%) of goed (37%). De ondernemers oordelen aanmerkelijk positiever dan in 2012. In 2012 schatte 8% de kans op werk in als goed tot zeer goed. In 2021 is dat 43%. De ondernemers schatten de kans op werk voor mensen zonder vakopleiding maar met vakgerichte cursussen minder positief in dan voor mensen met een vakopleiding. 13% van de ondernemers acht de kans op werk voor deze mensen goed. Voor mensen mét een vakdiploma acht 43% de kans op werk goed.

Meer dan de helft van de ondernemers met personeel zegt dat er geen doorstroommogelijkheden zijn binnen het bedrijf. 38% van de bedrijven met personeel heeft wél doorstroommogelijkheden. Dat is aanmerkelijk meer dan 2012, toen 13% aangaf doorstroommogelijkheden te hebben.

2.5 Omzet

Aan de bedrijven is gevraagd hun jaaromzet in 2020 aan te geven. 64 bedrijven hebben deze vraag beantwoord en 123 bedrijven hebben niet geantwoord. In de bedrijven die hebben geantwoord bedroeg de gemiddelde jaaromzet € 212.000,-. Daarmee ligt de gemiddelde jaaromzet aanmerkelijk hoger dan in 2011, toen de gemiddelde omzet € 149.000 bedroeg. Voor de totale branche kan de jaaromzet in 2020 worden geschat op ruim 243 miljoen. Daarmee is de omzet groter dan in 2011, toen de totale omzet werd geschat op 202 miljoen.

In 2020 is in een derde van de bedrijven (32%) de omzet toegenomen ten opzichte van het voorgaande jaar. Bij een iets groter deel (38%) is de omzet afgenomen. De grootste toename vond plaats bij de goud- en zilversmeden. In de bedrijven in de categorie 'overig' nam bij een meerderheid (54%) de omzet af in 2020.

Over het algemeen zijn de bedrijven optimistisch over de omzetontwikkeling in 2021. Een substantieel deel (46%) verwacht dat de omzet in 2021 groter zal zijn dan in 2020. Van de bedrijven in de categorie 'overig' verwacht de helft (51%) een toename van de omzet in 2021. Weinig bedrijven (13%) verwachten een omzetsdaling in 2021. De groeiverwachting van de ondernemers voor de komende jaren is eveneens gunstig. 60% verwacht dat het bedrijf in de komende jaren gaat groeien. 40% verwacht geen groei, of kan geen verwachting uitspreken.

2.6 Ontwikkelingen

De trends 'Personalisering', 'Herwaardering voor het ambacht' en 'Samenwerking' zijn voor de bedrijven het meest herkenbaar. In het onderzoek is in beeld gebracht welke gevolgen deze trends hebben voor de taken, vereiste kennis/vaardigheden en verantwoordelijkheden van de vakmensen.

2.7 De vakopleidingen

De meeste bedrijven (90%) zijn bekend met de vakopleidingen. Van de bedrijven die bekend zijn met de vakopleidingen is 46% een door SBB erkend leerbedrijf. Onder de reparatiebedrijven is het aandeel erkende leerbedrijven iets lager dan onder goud- en zilversmederijen en de overige bedrijven. Van de bedrijven die (enigszins) bekend zijn met de opleidingen heeft 47% in de voorbije jaren studenten in het bedrijf gehad.

Van de bedrijven die in de voorbije jaren studenten in het bedrijf hebben gehad vindt ruim de helft (55%) dat de studenten in de vakopleidingen over het algemeen de juiste taken leren. Onder de reparatiebedrijven vindt 88% dat de studenten de juiste taken leren.

Een vijfde van de bedrijven vindt de gediplomeerden van de vakschool goed inzetbaar in het bedrijf. Tweederde (64%) vindt de gediplomeerden wel inzetbaar, maar mist nog wel wat. Een vijfde (18%) vindt de gediplomeerden niet goed inzetbaar.

Aan de bedrijven is gevraagd hoe de inzetbaarheid van de gediplomeerde studenten nog verbeterd zou kunnen worden. De volgende zaken komen in de antwoorden vaak terug:

- de studenten werken niet vlot genoeg;
- de studenten beheersen de basisvaardigheden onvoldoende;
- praktijkoefening zou een groter deel van de opleiding moeten vormen, zodat de studenten de basisvaardigheden beter gaan beheersen en vlotter kunnen werken;
- ontwerpen/het artistieke aspect krijgt te veel aandacht in de opleiding, vakkennis is belangrijker.

Ruim een derde (37%) van de bedrijven wil gebruik maken van opleidingen voor deelcertificaten voor het bijscholen van personeel dat al bij het bedrijf werkt. Een ongeveer even groot deel (36%) wil dergelijke opleidingen gebruiken voor bijscholing van nieuwe instromers.

2.8 Bedrijfsmatige ontwikkelingen

De beveiliging en veiligheid van het bedrijf is voor bijna de helft (47%) van de bedrijven een probleem. De ondernemers geven hierbij met name aan dat de kosten van beveiliging hoog zijn. In het onderzoek in 2012 is dit aspect niet bevraagd.

Het op één na grootste probleem zijn de administratieve lasten. 39% van de ondernemers ervaart dit als een klein of groot probleem. Andere problemen die door een substantieel aantal bedrijven wordt herkend zijn de omzet (34%), het aantrekken van bekwaam personeel (30%) en de bedrijfsopvolging (30%). Vergeleken met 2012 ervaren de ondernemers de omzet nu veel minder als een probleem (34% versus 50%). Het aantrekken van bekwaam personeel ervaart men nu meer als een probleem dan in 2012 (30% versus 21%).

2.9 De visie van deskundigen op de mbo-opleidingen voor goud- en zilversmeden

In schooljaar 2020-2021 worden uitgevoerd:

- de BOL-opleiding Basis goudsmid, niveau 3, in totaal 61 studenten;
- de BOL-opleiding Goudsmid, niveau 4, in totaal 188 studenten;
- de BOL-opleiding Zilversmid, niveau 4, in totaal 12 studenten.

De meeste deskundigen geven aan dat de basisvaardigheden in de opleiding wel worden behandeld, maar niet diepgaand genoeg en dat ze onvoldoende worden geoefend. De studenten beheersen daardoor de basisvaardigheden onvoldoende, zoals: zagen, vijlen, een uitslag maken, polijsten, zetten, solderen, gieten, boetseren, juwelen montage, stappen vooruitdenken, gereedschapskennis (welk gereedschap waarvoor gebruiken), materiaalkennis (hoe je materiaal te verwerken en te bewerken, met name met moderne technieken) en tekenvaardigheid (als onderdeel van de ontwerptechniek). Ook het uitvoeren van reparaties beheersen de studenten onvoldoende. Dit heeft te maken met de verminderde aantal studie-uren in de vakopleidingen sinds de invoering van de WEB.

Daarnaast geven de deskundigen aan, dat binnen de opleiding meer aandacht besteed zou moeten worden aan sollicitatievaardigheden, ondernemersvaardigheden en moderne technieken. Verschillende deskundigen vinden dat er in de opleiding teveel nadruk ligt op ontwerpen, het kunstzinnige aspect van het vak. In de beroepspraktijk is het belang van het artistieke aspect veel kleiner dan in de opleiding.

De deskundigen zijn over het algemeen tevreden over de organisatie van de opleidingen door de school. Men vindt ook dat de student tijdens de stage door de school goed begeleid wordt. De stagebegeleider komt vaak genoeg langs en heeft voldoende contact met de student. Over het algemeen zijn de deskundigen van de bedrijven tevreden over de samenwerking met de school rond de begeleiding van studenten in de stage en ook over de contacten tussen de school en de praktijkopleider van het bedrijf.

Er is kritiek op de communicatie rond het meesterstuk. Die verloopt via de student, maar dat gaat wel eens fout. Volgens de bedrijven is het goed hierbij meer direct contact met het bedrijf te hebben, of tenminste één keer.

Ook zijn vrijwel alle deskundigen positief over de samenwerking tussen de school en de praktijkopleider van het bedrijf. De school maakt duidelijke afspraken met de praktijkopleider, waardoor het bedrijf weet wat er van hen wordt verwacht in de begeleiding van de stagiaires. Het bedrijf weet ook waar men terecht kan met vragen en wordt bij vragen ook goed geholpen door de school. Men vindt ook dat de praktijkopleiders van de bedrijven voldoende zijn toegerust om de studenten tijdens de stage te begeleiden. Zij zijn getraind en kunnen de begeleiding bieden die nodig is.

De meeste deskundigen vinden dat de gediplomeerde studenten van de vakopleiding over het algemeen al snel goed inzetbaar zijn in het bedrijf. De gediplomeerde studenten krijgen in het bedrijf doorgaans een passende begeleiding, waardoor ze stap voor stap in het vak kunnen groeien. Men groeit meestal vrij snel en de meeste gediplomeerde instromers zijn binnen een jaar goed inzetbaar.

Nadat de student de vakopleiding met diploma verlaat, stromen de meesten door naar één van de onderstaande bestemmingen:

1. Zelfstandig ondernemerschap. Een substantieel deel van de gediplomeerden begint voor zichzelf, doorgaans parttime.
2. Een dienstverband bij een bedrijf in de branche (goud- of zilversmeden)
3. Werken in een collectief van goud- of zilversmeden. Dit komt sporadisch voor.

4. Werken in een andere branche. Met de geleerde skills kan met goed terecht in andere branches en beroepen, zoals de fijnmechanische techniek, medische instrumenten, de dental-branche, tekenen, modellen maken, ontwerpen et cetera.

De trends zoals behandeld in de enquête onder de bedrijven worden door de deskundigen herkend. Uitgezonderd 'toegenomen belangstelling voor het ambacht'. De deskundigen stellen vast dat er weliswaar meer waardering is voor het ambacht, maar dit resulteert niet in een grotere belangstelling onder jongeren voor een toekomst in de goud- en zilversmederij.

Van deze trends vindt men de volgende belangrijk om mee te nemen in de vakopleidingen:

- CAD, CAM, 3D printen;
- e-commerce (het belang en de mogelijkheden, als onderdeel van ondernemersvaardigheden);
- duurzaamheid;
- de mogelijkheden en voordelen van samenwerking.

Vrijwel alle deskundigen vinden dat het vak ondernemerschap in de opleiding thuishoort. De huidige onderdelen van ondernemerschap in de opleiding zijn allemaal relevant. Men vindt het daarnaast belangrijk in ieder geval de volgende zaken te behandelen:

- het berekenen van een realistische kostprijs voor de klant;
- de mogelijkheden die e-commerce biedt voor het presenteren van je aanbod en voor het verkopen van producten;
- het IMVO-convenant en wat je als ondernemer kunt doen om duurzaam te werken;
- de mogelijkheden die samenwerking met andere bedrijven of individuele collega's biedt.

De meeste geraadpleegde deskundigen vinden het aanbieden van mbo-certificaten belangrijk, zowel voor bijscholing van zittende werknemers als voor het bijscholen van zij-instromers. Er is behoefte aan certificaten/modules voor de volgende onderwerpen:

- ondernemerschap;
- zettechnieken. Zettechnieken worden in de opleiding volgens verschillende deskundigen onvoldoende behandeld. "Bedrijven halen Russen en Armeniërs binnen om te zetten. Een gedegen zetopleiding is echt nodig";
- juwelenmontage;
- edelsteenkunde;
- computertekenen;
- emaileren;
- microscoop-zetten.

3 Beroepsbeschrijvingen van de beroepen in de goud- en zilverbranche

3.1 De beroepen Basisgoudsmid, Goudsmid, Zilversmid en Ondernemer Goud/Zilver

Enkele jaren terug heeft een kort aanvullend onderzoek van de Federatie Goud en Zilver onder goudsmiden met Personeel als resultaat opgeleverd dat er volgens het merendeel van deze goudsmiden nadrukkelijk behoefte was aan gekwalificeerde medewerkers op verschillende niveaus. Daarbij ging het naast het niveau van de zelfstandig opererend goudsmid om een **Basisgoudsmid**, die zich van de zelfstandig opererend **Goudsmid** onderscheidt doordat hij zich in veel mindere mate met ontwerpen bezighoudt. Hij is vooral bezig met het in opdracht repareren en vervaardigen van sieraden en functioneert op een minder zelfstandig niveau dan de goudsmid. Naast deze twee beroepen worden de beroepen **Zilversmid** en **Ondernemer Goud/Zilver** beschreven.

3.2. Typerende beroepshouding en Algemene vereisten

Van de Basisgoudsmid, Goudsmid, Zilversmid en Ondernemer Goud/Zilver wordt op zijn niveau een bepaalde beroepshouding verwacht. Deze typerende beroepshouding geldt voor alle genoemde beroepsbeoefenaren en kenmerkt zich door onderstaande aspecten:

- **Creativiteit:** voor een optimale beroepsuitoefening zetten de beroepsbeoefenaren hun vakmanschap op creatieve wijze in bij het ontwerpen, vervaardigen en repareren van sieraden/gebruiksvoorwerpen.
- **Kwaliteitsbewustzijn:** de beroepsbeoefenaren hebben een groot verantwoordelijkheidsgevoel ten opzichte van hun eigen werk en hun opdrachtgevers/klanten; zij werken accuraat, geconcentreerd en resultaatgericht.
- **Technisch inzicht:** de beroepsbeoefenaren beschikken over het technisch inzicht om m.b.v. het materiaal, machines en gereedschap de sieraden/gebruiksvoorwerpen te ontwerpen, vervaardigen of te repareren.
- **Klantgerichtheid:** de beroepsbeoefenaren beschikken over dienstverlenende en communicatieve vaardigheden. Zij ontvangen hun opdrachtgevers/klanten als gasten. Zij zijn geïnteresseerd in hen en zijn onderhoudend in de gesprekken die ze voeren. Ze kunnen omgaan met mensen van verschillende culturen en achtergronden.
- **Commercieel bewustzijn:** De beroepsbeoefenaren kennen het belang van het adviseren van hun klanten en (eventueel) verkopen van nieuwe producten en handelen hiernaar.
- **Professionele houding:** De professionele houding kenmerkt zich door het uitvoeren van de werkzaamheden volgens het geldende kwaliteit-, veiligheid-, hygiëne-, arbo- en milieubeleid en geldende wet- en regelgeving (o.a. IMVO-convenant, AVG en de cao) en de aandacht voor criminaliteit en heling. Zij zijn zich bewust van de afbreukrisico's als gevolg van het niet naleven van deze eisen. Zij kennen de geldende richtlijnen en passen deze toe. Ook een integere en betrouwbare houding is van belang, er wordt immers met dure sieraden/voorwerpen van anderen gewerkt en zij moeten een vertrouwensband met de klant opbouwen.

Algemene vereisten

<i>Wettelijke beroepsvereisten</i>	Nee
<i>Branchevereisten</i>	Nee

Nederlandse taal, rekenen en (moderne) vreemde talen

De voor het MBO vastgestelde niveaus voor Nederlandse taal en rekenen van toepassing.

- het referentieniveau 2F is van toepassing op kwalificaties op niveau 3
- het referentieniveau 3F is van toepassing op kwalificaties op niveau 4

Voor de kwalificaties op niveau 4 zijn daarnaast de volgende eisen voor beheersing van het *Engels* van toepassing:

- het ERK-niveau B1 is van toepassing op de vaardigheden lezen en luisteren.
- het ERK-niveau A2 is van toepassing op de vaardigheden gesprekken voeren, spreken en schrijven.

In dit hoofdstuk 3 worden de vier genoemde beroepen die in de branche zijn te onderscheiden nader beschreven. Achtereenvolgens zijn dat de beroepen:

- **Basisgoudsmid** (3.3)
- **Goudsmid** (3.4)
- **Zilversmid** (3.5) en
- **Ondernemer Goud/Zilver** (3.6)

De beroepsbeschrijvingen worden beschreven aan de hand van de kerntaken, waarin een procesbeschrijving en een resultaat zijn opgenomen, waarna in hoofdstuk 4 de bijbehorende beroepscompetenties zijn opgenomen.

Een KERNTAAK is een kenmerkende taak binnen de beroepsuitoefening. Het betreft een substantieel deel van de beroepsuitoefening naar omvang, tijdsbeslag, frequentie en/of belang. Elke kerntaak is onderverdeeld in een procesbeschrijving en een resultaat van de uitvoering. In de procesbeschrijving worden de beroepshandelingen binnen de kerntaak beschreven.

3.3 Basisgoudsmid

3.3.1 Beroepscontext

De **Basisgoudsmid** verricht zijn werkzaamheden altijd in opdracht/loondienst van een bedrijf gericht op seriematige productie, van een zelfstandig werkende goudsmid of van een juwelier. Zijn werkzaamheden bestaan voornamelijk uit het in opdracht van de opdrachtgever/leidinggevende repareren en vervaardigen van sieraden van (edel)metalen. Ontwerpen van sieraden doet de Basisgoudsmid slechts in beperkte mate. Het betreft in dat geval alleen eenvoudige sieraden. Vakbekwaamheid in het uitvoeren van diverse reparaties en in het vervaardigen van eenvoudige sieraden staan centraal. Het werk heeft veelal een routinematig karakter.

3.3.2 Rol en verantwoordelijkheden

De **Basisgoudsmid** werkt bij het repareren en vervaardigen van sieraden in opdracht van zijn opdrachtgever/leidinggevende. Hij is aan hem verantwoording schuldig voor de uitvoering van zijn werkzaamheden. Hij heeft te maken met kwaliteitseisen en met arbo-, milieu- en veiligheidseisen.

3.3.3 Complexiteit

De complexiteit van de werkzaamheden van de **Basisgoudsmid** komt naar voren in:

- Zijn vakinhoudelijke deskundigheid.
- De verscheidenheid aan waardevolle materialen waarmee hij werkt.
- De verscheidenheid aan gereedschappen waarmee hij werkt.
- De keuzes die hij veelal in afstemming met zijn opdrachtgever/leidinggevende moet maken ten aanzien van het juiste gebruik van materialen en gereedschappen.
- De noodzaak voortdurend secuur en nauwkeurig te werken.
- Het veelal routinematige karakter van zijn werkzaamheden.

3.3.4 Loopbaanperspectief

De **Basisgoudsmid** kan op basis van praktijkervaring en het volgen van cursussen, trainingen en workshops doorgroeien naar o.a. de functie van: Goudsmid, Zilversmid, Taxateur, Zetter, Edelsteendeskundige, Ondernemer Goud/Zilver, Docent/trainer.

3.3.5 Kerntaken van de Basisgoudsmid

De **Basisgoudsmid** heeft bij de uitoefening van zijn beroep twee kerntaken:

Kerntaak 1 **Repareert sieraden**

Kerntaak 2 **Vervaardigt sieraden**

Kerntaak 1 Repareert sieraden

Procesbeschrijving:

De **Basisgoudsmid** repareert in de werkplaats sieraden in opdracht van zijn opdrachtgever/leidinggevende. Vaak gaat de opdracht vergezeld van een beschrijving van de werkzaamheden die uitgevoerd moeten worden. De **Basisgoudsmid** volgt in principe die beschrijving, maar moet zelf wel blijven beoordelen of hij de gewenste reparatie kan uitvoeren en hoe hij de reparatie het best kan aanpakken. Indien hij van mening is dat hij de reparatie niet goed genoeg kan uitvoeren, moet hij hierover met zijn opdrachtgever/leidinggevende communiceren. Hij toetst het metaal en bepaalt de echtheid van aangeboden edelstenen en parels zonder de waarde hiervan vast te stellen. Daarbij past hij zijn kennis van metalen, legeringen, edelstenen en parels toe.

De **Basisgoudsmid** repareert het sieraad overeenkomstig de beoordeling en de prijsopgave van zijn Opdrachtgever/leidinggevende. Hij bereidt het reparatiewerk voor door het gereedschap en de materialen en/of founituren die hij nodig heeft voor het uit te voeren werk klaar te leggen en te ordenen. Hij legt de sieraden klaar die voor reparatie zijn aangeboden, meestal in reparatiezakjes. De sieraden worden op volgorde uitgepakt en gerepareerd. Bij het repareren van sieraden maakt de **Basisgoudsmid** veelvuldig gebruik van uiteenlopende machines en gereedschappen. Hij maakt gebruik van verschillende be- en verwerkingstechnieken.

De **Basisgoudsmid** werkt in opdracht van zijn opdrachtgever/leidinggevende. Hij is verantwoordelijk voor het technisch op de juiste wijze repareren van sieraden. Hij moet de grenzen van zijn mogelijkheden daarbij goed inschatten. In geval van twijfel communiceert hij hierover met zijn opdrachtgever/leidinggevende. Hij is verantwoordelijk voor het juiste gebruik van machines en gereedschappen. Hij voert de concrete reparatiewerkzaamheden over het algemeen zelfstandig uit.

De **Basisgoudsmid** moet bij de reparatiewerkzaamheden onder tijdsdruk nauwgezet, systematisch en geconcentreerd werken en goede kwaliteit leveren. Hij moet zich bewust zijn van de waarde van de materialen waarmee hij werkt. Hij gebruikt steeds de juiste machine of het juiste gereedschap voor het materiaal en de bewerking die hij wil verrichten. Bij twijfel over voortgang of aanpak moet hij afstemmen met zijn opdrachtgever.

De **Basisgoudsmid** houdt zijn werkplaats schoon en netjes. Dat geldt ook voor zijn machines en gereedschappen. Indien nodig voert hij onderhouds- of vervangingswerkzaamheden uit. Hij controleert de voorraad van de benodigde materialen en geeft tekorten door aan zijn leidinggevende. Ook heeft **Basisgoudsmid** een belangrijke rol bij het voorkomen van criminaliteit. Hij is alert op de aanwezigheid van risicovolle situaties en grijpt indien nodig in. Tevens doet hij voorstellen aan zijn leidinggevende ten aanzien van de veiligheid.

Resultaat van de uitvoering van de kerntaak:

Een gerepareerd sieraad dat naar de wens van de opdrachtgever/leidinggevende op een technisch correcte manier in de oorspronkelijke staat is hersteld en/of verbeterd. met in achtname van de kwaliteitseisen, arbo- en milieuwetgeving.

Kerntaak 2 Vervaardigt sieraden

Procesbeschrijving:

De **Basisgoudsmid** vervaardigt zowel seriematige als unieke (eenvoudige) sieraden. Ook het veranderen van bestaande sieraden of het gebruiken van onderdelen van bestaande sieraden behoren tot zijn taak. In die gevallen overlegt hij met zijn opdrachtgever/leidinggevende over de wijze waarop hij het nieuwe sieraad vorm zal geven. Bij het vervaardigen van sieraden maakt hij gebruik van verschillende machines, gereedschappen, technieken, (edel)metalen en edelstenen. Hij gebruikt de volgende be- en verwerkingstechnieken:

Montage: Bij het monteren van sieraden gebruikt de **Basisgoudsmid** verschillende onderdelen die gemaakt worden van plaat en draad. Hij is in staat dit materiaal zelf te maken met behulp van gieten, walsen van plaat en trekken van draad naar de juiste vorm en dikte. Door zagen, vijlen, buigen en smeden worden onderdelen gemaakt die aan elkaar worden gesoldeerd.

Gieten: Voor sieraden die zwaarder van uitvoering zijn of voor grotere aantallen kan de **Basisgoudsmid** gebruik maken van een gietmethode. Hiervoor maakt hij een model. Voor een éénmalig product kiest hij voor een wasmodel. Voor grotere aantallen maakt hij een model van een steviger materiaal zoals zilver, messing, kunststof en dergelijke. Gieten in kleine aantallen kan met behulp van ossa-sepia of zand. Het gesmolten goud of zilver wordt dan in de vorm gegoten. Daarna wordt het sieraad afgewerkt d.m.v. vijlen, schuren en polijsten.

Zetten: Een sieraad kan versierd worden met één of meerdere edelstenen of voor een belangrijk deel uit één of meerdere edelstenen bestaan. De werkzaamheden van de **Basisgoudsmid** beperken zich tot eenvoudige zettingen van een of enkele stenen.

Versieringstechnieken: Een sieraad kan op verschillende manieren aan de oppervlakte worden bewerkt. De **Basisgoudsmid** is in staat de meest voorkomende versieringstechnieken toe te passen. Hij volgt daarbij het ontwerp.

De **Basisgoudsmid** werkt in opdracht van zijn opdrachtgever/leidinggevende. Hij is verantwoordelijk voor het technisch op de juiste wijze vervaardigen van sieraden. Hij moet de grenzen van zijn mogelijkheden daarbij goed inschatten. Het eigenlijke vervaardigen van de sieraden doet hij over het algemeen zelfstandig. Bij twijfel over voortgang of aanpak raadpleegt hij zijn opdrachtgever/leidinggevende.

Het vervaardigen van sieraden is een complex proces dat veroorzaakt wordt door:

- de verscheidenheid aan waardevolle materialen waarmee hij werkt.
- het werken met een groot scala aan standaardtechnieken en -bewerkingen.
- de verscheidenheid aan gereedschappen waarmee hij werkt.
- de keuzes die hij in afstemming met zijn opdrachtgever/leidinggevende moet maken ten aanzien van de aanpak en productiewijze.

De **Basisgoudsmid** moet bij het vervaardigen van sieraden onder tijdsdruk nauwgezet, systematisch en geconcentreerd werken en de gewenste kwaliteit leveren.

Resultaat van de uitvoering van de kerntaak:

Een vakkundig vervaardigd sieraad conform het ontwerp en de omschrijving in de prijsopgave, met in achtneming van de kwaliteitseisen, arbo- en milieuwetgeving.

3.4 Goudsmid

3.4.1 Beroepscontext

De wijze waarop de **Goudsmid zijn** beroep invult verschilt aanzienlijk. Zo zijn er:

- zelfstandig gevestigde goudsmiden met een eigen atelier, winkel en personeel;
- zelfstandigen met een eigen atelier zonder personeel;
- degenen die hun belangrijkste inkomen uit ander werk halen maar er een klein eigen atelier op nahouden;
- degenen die in dienst van een juwelier zijn als reparateur en vervaardiger van nieuwwerk;
- goudsmiden in dienst van een juwelier als verkoper;
- degenen die in een meer serieproductie-achtige omgeving werken.

Deze differentiatie heeft betrekking op de context waarin de **Goudsmid** terechtkomt. Als wordt gekeken naar de aard van de werkzaamheden, dan blijkt dat er beduidend minder variëteit bestaat: over het algemeen heeft de **Goudsmid** te maken met werkzaamheden die uit reparaties bestaan. Daarnaast, maar in mindere mate ontwerpt en vervaardigt hij sieraden. Zeker voor de zelfstandig opererende **Goudsmid** zijn vakbekwaamheid en de omgang met opdrachtgevers/klanten van essentieel belang. Oorspronkelijkheid, creativiteit, gevoel voor de markt en een commerciële inslag zijn daarbij cruciale eigenschappen.

3.4.2 Rol en verantwoordelijkheden

De **Goudsmid** repareert en/of ontwerpt en vervaardigt sieraden. Hij werkt daarbij zelfstandig. Hij is verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn eigen taken, die hij uitvoert volgens de kwaliteitseisen en arbo-, milieu- en veiligheidseisen. Reparaties aan sieraden worden uitgevoerd in opdracht van een opdrachtgever (klant of juwelier). Het ontwerpen en vervaardigen van sieraden gebeurt in opdracht van een opdrachtgever of met het doel een eigen collectie te beginnen of uit te breiden.

3.4.3 Complexiteit

De meeste producten die de **Goudsmid** vervaardigt zijn conjunctuur- en in mindere mate trendgevoelig. De materialen die hij gebruikt zijn waardevol en hebben verschillende eigenschappen. De reparatie van sieraden vergt zorgvuldigheid om de sieraden weer zoveel mogelijk in de oorspronkelijke staat terug te brengen of te verbeteren. Probleemoplossend vermogen is hierbij essentieel. Het werk van de **Goudsmid** is doorgaans meer routinematig omdat bepaalde soorten reparaties vaker voorkomen. Dit betekent echter niet dat de goudsmid uitsluitend met routinewerk te maken heeft. Het werk varieert van standaard tot relatief complexe handelingen. Eventueel kan een **Goudsmid** ook sieraden ontwerpen en vervaardigen, op grond van een (eigen) ontwerp. Hij moet beschikken over een goed gevoel voor vormgeving en creativiteit.

Een belangrijk aspect voor de **Goudsmid** is het calculeren. De prijs van reparaties wordt vaak vastgesteld door de opdrachtgever (juwelier) waardoor een reële uurprijs niet altijd kan worden doorberekend. Veel goudsmiden (zpp'er) hebben moeite om een verantwoorde prijs richting opdrachtgever te berekenen. De afhankelijke relatie van de **Goudsmid** ten opzichte van de opdrachtgever is soms problematisch.

3.2.4 Loopbaanperspectief

De **Goudsmid** kan op basis van praktijkervaring en het volgen van cursussen, trainingen en workshops doorgroeien naar o.a. de functie van: Zilversmid, Zetter, Ondernemer Goud/Zilver, Taxateur, Edelsteendeskundige, Docent/trainer.

3.4.5 Kerntaken van de Goudsmid

De **Goudsmid** heeft bij de uitoefening van zijn beroep drie kerntaken:

- Kerntaak 1** **Repareert sieraden**
- Kerntaak 2** **Ontwerpt sieraden**
- Kerntaak 3** **Vervaardigt sieraden**

Kerntaak 1 Repareert sieraden

Procesbeschrijving:

Bij sieraden die voor reparatie worden aangeboden, beoordeelt de **Goudsmid** een sieraad en hetgeen gerepareerd moet worden. Bij sieraden die door een opdrachtgever worden aangeboden is veelal al een beschrijving bijgevoegd van de werkzaamheden die uitgevoerd moeten worden.

De **Goudsmid** moet echter wel zelf nog een beoordeling maken van hetgeen er aan het sieraad moet gebeuren. Hij moet afwegen zijn klant te adviseren het sieraad wel of niet te repareren i.v.m. slijtage en/of de kosten baten analyse. Hij toetst het metaal en determineert de edelstenen. Daarbij past hij zijn kennis van metalen, legeringen en edelstenen toe. Daarna maakt hij een prijsopgave van de kosten. Hij geeft daarbij een advies en benoemt eventuele risico's van de uit te voeren reparatie. Voor standaardreparaties die voor een opdrachtgever worden uitgevoerd gelden vaak vaste tarieven. Tevens beoordeelt de Goudsmid of hij de reparatie zelf zal uitvoeren of hiervoor een ander (deskundige, Basisgoudsmid) zal inschakelen.

De **Goudsmid** repareert het sieraad overeenkomstig de beoordeling en de prijsopgave. Hij bereidt het reparatiewerk voor door het gereedschap en de materialen en/of fournituren die hij nodig heeft voor het uit te voeren werk klaar te leggen en te ordenen. Hij legt de sieraden klaar die voor reparatie zijn aangeboden, meestal in reparatiezakjes. De sieraden worden op volgorde uitgepakt en gerepareerd. Bij het repareren van sieraden maakt de **Goudsmid** veelvuldig gebruik van uiteenlopende machines en soorten gereedschappen. De materialen waarmee hij werkt zijn divers en hebben verschillende eigenschappen. Elke verschillende handeling en elk materiaal vraagt een verschillende soort machine of gereedschap. Hij moet daarbij steeds de juiste keuze maken.

Indien de **Goudsmid** de reparatie of een deel daarvan uitbesteedt, instrueert hij de uitvoerder en dient hij het resultaat te beoordelen.

De **Goudsmid** is verantwoordelijk voor een technisch goed eindproduct, dat wil zeggen een sieraad dat naar de wens van de klant op een technisch correcte manier weer in de oorspronkelijke staat is hersteld en/of verbeterd. Hij is daarbij verantwoordelijk voor het juiste gebruik van de machines en gereedschappen en maakt gebruik van verschillen be- en verwerkingstechnieken. Hij voert deze taken zelfstandig uit.

Bij het uitvoeren van reparaties moet de **Goudsmid** een bepaalde productie realiseren, bijvoorbeeld een bepaald aantal sieraden per dag. Dit legt een zekere druk op het uit te voeren werk waar de kwaliteit echter niet onder mag lijden. De **Goudsmid** moet onder tijdsdruk nauwgezet kunnen werken en goede kwaliteit leveren. Indien er fouten zijn gemaakt, dient hij deze zelf te kunnen herstellen.

De **Goudsmid** houdt zijn werkplaats schoon en netjes. Dat geldt ook voor zijn machines en gereedschappen. Indien nodig voert hij onderhouds- of vervangingswerkzaamheden uit. Hij controleert de voorraad van de benodigde materialen en houdt de voorraadadministratie op orde.

De **Goudsmid** heeft een belangrijke rol bij het voorkomen van criminaliteit. Hij is alert op de aanwezigheid van risicovolle situaties, zoals openen/sluiten van de bedrijfsruimte, openen/sluiten van de kluis, de kassa en het ontvangen en wegbrengen van waardevolle sieraden van opdrachtgever/klant. Indien noodzakelijk neemt hij preventieve maatregelen ten aanzien van de veiligheid en grijpt indien nodig in.

Resultaat van de uitvoering van de kerntaak:

Een gerepareerd sieraad dat naar de wens van de opdrachtgever/klant en op een technisch correcte manier in de oorspronkelijke staat is hersteld en/of verbeterd.

Kerntaak 2 Ontwerpt sieraden

Procesbeschrijving:

De **Goudsmid** ontwerpt sieraden op basis van zijn eigen initiatief of in opdracht. Hij maakt schetsen, kiest de te gebruiken materialen en werkt de schetsen uit totdat een eindresultaat is verkregen waarmee hij tevreden is. Als het om een sieraad gaat dat in opdracht van een klant wordt vervaardigd, overlegt de **Goudsmid** met de opdrachtgever/klant. Tijdens het verkoopgesprek achterhaalt hij zoveel mogelijk de informatie. Op grond van de wensen van de opdrachtgever/klant legt hij de mogelijkheden voor qua ontwerp en te gebruiken materialen en edelstenen vast. Dit gebeurt in samenwerking met de klant, waarbij het gaat om een ambachtelijk ontwerp, waarbij hij bij de opdrachtgever/klant het gevoel overbrengt dat het speciaal voor hem wordt gemaakt. De **Goudsmid** heeft daarbij de leiding en dient zijn creativiteit niet uit het oog te verliezen en moet zijn (technische) grenzen goed bewaken.

Als overeenstemming bestaat over het ontwerp, maakt hij een realistische prijsopgave van de kosten van het te vervaardigen sieraad. Het calculeren van een reële prijs stelt soms beperkingen aan het ontwerp en de te gebruiken materialen. De **Goudsmid** moet daarbij voortdurend de keuze maken tussen creatief ontwerpen, technische uitvoerbaarheid, de kostprijs en de wensen en het budget van de opdrachtgever/klant.

De **Goudsmid** vertaalt zijn kennis van ontwerpen, soorten edelstenen, materialen, kleurgebruik en Kunstgeschiedenis in een ontwerp. Hij heeft daarbij de keuze uit combinaties verschillende soorten (edel)metalen, kunststoffen en edelstenen, elk met verschillende eigenschappen, die soms beperkingen stellen aan het ontwerp van een sieraad. Verschillende materialen vergen veelal ook een andere behandeling qua techniek. Hij moet bij het ontwerp tevens de benodigde bewerkingen plannen. Het is bij het ontwerpproces van groot belang dat hij de opdrachtgever/klant steeds voldoende informeert.

In toenemende mate maakt de **Goudsmid** gebruik van CAD (Computer Aided Design) en CAM (Computer Aided Manufacturing). Hiermee is het mogelijk om ontwerpen in 3D te ontwerpen en te printen, gieten en lasersnijden. Voorwaarde voor een goed gebruik van een dergelijk software programma is wel dat hij in staat is om 'handmatig' te ontwerpen .

De **Goudsmid** is verantwoordelijk voor het uiteindelijke ontwerp dat als basis dient voor het te vervaardigen sieraad. Hij voert het werk zelfstandig uit en is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen werk. Indien de **Goudsmid** ontwerpen maakt voor het uitbreiden of ontwikkelen van een eigen collectie experimenteert hij met materialen, technieken en vormen. Hij tracht zo originele ontwerpen uit te werken.

Resultaat van de uitvoering van de kerntaak:

Een praktisch uitvoerbaar ontwerp dat in overeenstemming is met de eigen ideeën van de **Goudsmid** en/of de wensen van de klant en dat is voorzien van een realistische prijsopgave

Kerntaak 3 Vervaardigt sieraden

Procesbeschrijving:

Met het (overeengekomen) ontwerp als basis vervaardigt de **Goudsmid** een sieraad met gebruik van verschillende machines, gereedschappen, technieken, (edel)metalen en edelstenen. Bij het vervaardigen wordt gebruik gemaakt van de volgende be- en afwerkingstechnieken:

Montage: Bij het monteren van sieraden gebruikt de goudsmid verschillende onderdelen die gemaakt worden van plaat en draad. De **Goudsmid** is in staat dit materiaal zelf te maken met behulp van gieten, walsen van plaat en trekken van draad naar de juiste vorm en dikte. Door zagen, vijlen, buigen en smeden worden onderdelen gemaakt die aan elkaar worden gesoldeerd.

Gieten: Voor sieraden die zwaarder van uitvoering zijn of voor grotere aantallen kan de **Goudsmid** gebruik maken van een gietmethode. Hiervoor maakt hij een model. Voor een éénmalig product kiest hij voor een wasmodel. Voor grotere aantallen maakt hij een model van een steviger materiaal zoals zilver, messing, kunststof en dergelijke. Gieten in kleine aantallen kan met behulp van ossa-sepia of zand. Het gesmolten goud of zilver wordt dan in de vorm gegoten. Daarna wordt het sieraad afgewerkt d.m.v. vijlen, schuren en polijsten. Een (was)model kan ook voor productie worden uitbesteed aan gespecialiseerde gieterijen (vacuüm- of slingerieten) die van het model een matrijs maken of het wasmodel direct meegieten in het gewenste materiaal. De **Goudsmid** houdt rekening bij het ontwerpen en maken van het model met de keuze van de te gebruiken gietmethode.

Zetten: Een sieraad kan versierd worden met één of meerdere edelstenen of voor een belangrijk deel uit één of meerdere edelstenen bestaan. Hiervoor kiest de **Goudsmid** bij het ontwerpen voor de juiste techniek. Hij is in staat voor elke toepassing de juiste soort zetting te maken zoals chaton of gladomzetting, rail of klemzetting en pavé. De **Goudsmid** maakt een keuze welke soort zetting hij zelf kan uitvoeren of uitbesteedt aan een zetter.

Versieringstechnieken: Een sieraad kan op verschillende manieren aan de oppervlakte worden bewerkt. De **Goudsmid** is in staat verschillende van deze technieken toe te passen naar gelang het ontwerp hierom vraagt.

Waarborg: Voordat een sieraad wordt afgewerkt d.m.v. schuren, slijpen en polijsten en voordat de steen of stenen worden gezet, slaat de **Goudsmid** zijn meestersteken in het sieraad. Een waarborgkantoor controleert het sieraad op het juiste gehalte en voorziet het van een gehalteteken.

Certificaat: Bij het afleveren aan de klant gaat het sieraad vergezeld van een certificaat. Hierop staat vermeld een omschrijving van het sieraad met foto, het gebruikte materiaal, een beschrijving van de edelstenen, aanwijzingen voor onderhoud en gebruik en n.a.w-gegevens. Een verpakking maakt het geheel compleet.

De **Goudsmid** maakt bij zijn werk gebruik van waardevolle materialen die op uiteenlopende manieren met elkaar kunnen reageren. De werkzaamheden worden moeilijker naarmate het ontwerp complexer is. Afhankelijk van de aard van het ontwerp gebruikt de **Goudsmid** standaardtechnieken of bedenkt hij specifieke oplossingen. Daarnaast heeft hij de keuze uit verschillende technieken, machines en gereedschappen en kiest hij daaruit steeds de meest geschikte, of een combinatie daarvan, voor de handelingen die hij wil uitvoeren.

Hij gebruikt en onderhoudt machines en gereedschappen volgens de veiligheidseisen. Bij elk te vervaardigen sieraad moet de **Goudsmid**, binnen het kader van het ontwerp, een keuze maken uit de materialen en technieken die hij gaat gebruiken. Daarnaast dient hij onder tijdsdruk kwalitatief goed werk af te leveren. De **Goudsmid** maakt het werkstuk zelfstandig en is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn werk.

Resultaat van de uitvoering van de kerntaak:

Een vakkundig vervaardigd sieraad conform het ontwerp en de omschrijving in de prijsopgave, met in achtneming van de kwaliteitseisen, arbo- en milieuwetgeving.

3.5 Zilversmid

3.5.1 Beroepscontext

De **Zilversmid** ontwerpt, vervaardigt en repareert en/of restaureert gebruiksvoorwerpen/objecten in opdracht van een Opdrachtgever/klant. Bij repareren wordt het voorwerp hersteld of weer functioneel gemaakt. Bij restauratie wordt het voorwerp in oorspronkelijke staat teruggebracht met gebruikmaking van authentieke materialen, technieken en gebaseerd op gedegen onderzoek van en kennis over het voorwerp en de tijd waarin het gemaakt werd.

De **Zilversmid** bedient een klein deel van de consumentenmarkt. Slechts enkele procenten van de bestedingen aan sieraden en gebruiksvoorwerpen komen terecht bij de **Zilversmid** die direct aan de consument verkoopt; de meeste bestedingen vinden nog steeds bij de juwelier plaats. Voor de **Zilversmid** wordt de directe verkoop aan de consument echter wel steeds belangrijker. De **Zilversmid** onderscheidt zich van de **Goudsmid** doordat hij grotere (gebruiks-)voorwerpen vervaardigt of repareert (bestek, schalen, vazen, etc.). Er is een groot aantal goudsmiden dat ook de opleiding tot **Zilversmid** heeft gevolgd.

3.5.2 Rol en verantwoordelijkheden

De **Zilversmid** repareert, ontwerpt en/of vervaardigt gebruiksvoorwerpen en kunstobjecten. Reparaties aan voorwerpen worden uitgevoerd in opdracht van een consument, juwelier of galerie. Het ontwerpen en vervaardigen van voorwerpen gebeurt in opdracht van een consument, juwelier of galerie, of met het doel een eigen collectie te beginnen of uit te breiden.

3.5.3 Complexiteit

De **Zilversmid** ontwerpt en vervaardigt producten die niet zo sterk conjunctuur- en trendgevoelig zijn. Hoewel een stap naar hedendaagse vormgeving steeds vaker voorkomt en een actuele ontwikkeling is. De materialen die hij gebruikt zijn verschillend in waarde en hebben verschillende eigenschappen. De reparatie/restauratie van voorwerpen (b.v. kerkelijk vaatwerk) vergt een grote mate van zorgvuldigheid omdat deze veelal weer in de oorspronkelijke staat dienen te worden teruggebracht. Het gaat daarbij vaak om waardevolle en antieke voorwerpen. Probleemoplossend vermogen is hierbij essentieel. Het werk van de **Zilversmid** is doorgaans niet routinematig. Hij ziet zich bij het vervaardigen en repareren van sieraden en objecten steeds geconfronteerd met unieke uitdagingen, onder andere het vervaardigen van eigen gereedschap.

3.5.4 Loopbaanperspectief

De **Zilversmid** kan op basis van praktijkervaring en het volgen van cursussen en trainingen doorgroeien naar o.a. de functie van: Goudsmid, Zetter, Ondernemer Goud/Zilver, Edelsteendeskundige, Taxateur, Docent/trainer.

3.5.5 Kerntaken van de Zilversmid

De **Zilversmid** heeft bij de uitoefening van zijn functie drie kerntaken:

Kerntaak 1	Repareert/restaureert zilveren gebruiksvoorwerpen en/of objecten
Kerntaak 2	Ontwerpt zilveren gebruiksvoorwerpen en/of objecten
Kerntaak 3	Vervaardigt zilveren gebruiksvoorwerpen en/of objecten

Kerntaak 1 Repareert/restaureert zilveren gebruiksvoorwerpen en/of objecten

Procesbeschrijving:

De **Zilversmid** beoordeelt de werkzaamheden die de reparatie/restauratie van een voorwerp vergen. Tevens toetst hij de kwaliteit van het zilver en taxeert het voorwerp, indien gewenst. Als de opdrachtgever/klant akkoord is, repareert hij het voorwerp met gebruik van verschillende gereedschappen, technieken en materialen. Om inzicht in de historische achtergrond te krijgen doet de **Zilversmid** onderzoek naar de tijd waarin het voorwerp vervaardigd is, verdiept zich in de toen gebruikelijke technieken en materiaalgebruik. Kennis van de kunstgeschiedenis is daarbij van groot belang. Op basis van deze kennis maakt de **Zilversmid** een reparatie-/restauratieplan.

De **Zilversmid** maakt een prijsopgave op basis van uurloon, grondstoffenprijs, geschatte aantal uren werk, eventueel zelf te maken gereedschap en hulpmiddelen en marge voor het werk dat gerepareerd of gerestaureerd moet worden. Eventueel zelf te maken gereedschap en hulpmiddelen maakt de **Zilversmid** uit staal, hout of andere materialen. Hij moet inzicht hebben in de toepassingsmogelijkheden en verwerkingseigenschappen van deze materialen en daaruit een keus maken. Soms kan hij bestaand gereedschap vermaken zodat hij het stuk gereedschap opnieuw kan inzetten.

De **Zilversmid** krijgt zeer uiteenlopende voorwerpen voor reparatie/restauratie aangeboden, die elk weer andere materialen, technieken en gereedschappen vergen om het voorwerp in de oorspronkelijke staat terug te brengen of weer bruikbaar te maken. Er is ook een grote mate van historische kennis op het gebied van stijl/cultuur, vaktechniek en materiaalgebruik vereist. Het materiaal waarvan gereedschappen en hulpmiddelen worden gemaakt heeft specifieke bewerkingseigenschappen nodig. Bovendien moet de **Zilversmid** inschatten hoe vaak hij het stuk gereedschap zal gebruiken en daar zijn materiaalkeuze op afstemmen.

De **Zilversmid** moet steeds een afweging maken tussen de keus voor het toepassen van een techniek en het vervaardigen of aanpassen van het daarvoor benodigde gereedschap in relatie tot de gecalculeerde kosten.

Een voorwerp dat ter reparatie/restauratie wordt aangeboden, kan soms niet meer hersteld worden zonder sporen van reparatie. Een goede communicatie met de opdrachtgever/klant is daarom van wezenlijk belang zodat deze een verantwoorde keuze kan maken. De **Zilversmid** werkt met voorwerpen met een hoge (gevoels-)waarde voor de opdrachtgever/klant.

Slechte reparatie/restauratie of voorlichting kan klanten kosten omdat men het herstelwerk onvoldoende vindt. Het belang van een goed uitgevoerde restauratie is vaak kostbaar: er moet een afweging gemaakt worden tussen de kosten van de restauratie en de taxatiewaarde van het voorwerp. Een slecht uitgevoerde reparatie kan de naam van de **Zilversmid** schaden. De **Zilversmid** is er verantwoordelijk voor dat het aangeboden voorwerp weer in de oorspronkelijke staat wordt hersteld of veranderd zoals afgesproken, zonder dat de reparatiewerkzaamheden zichtbaar zijn op het voorwerp.

Bij het uitvoeren van reparaties moet de **Zilversmid** een bepaalde productie realiseren, bijvoorbeeld een bepaald aantal gebruiksvoorwerpen per dag. Dit legt een zekere druk op het uit te voeren werk waar de kwaliteit echter niet onder mag lijden. De **Zilversmid** moet onder tijdsdruk nauwgezet kunnen werken en goede kwaliteit leveren. Indien er fouten zijn gemaakt, dient hij deze zelf te kunnen herstellen.

De **Zilversmid** houdt zijn werkplaats schoon en netjes. Dat geldt ook voor zijn machines en gereedschappen. Indien nodig voert hij onderhouds- of vervangingswerkzaamheden uit. Hij controleert de voorraad van de benodigde materialen en houdt de voorraadadministratie op orde.

De **Zilversmid** heeft een belangrijke rol bij het voorkomen van criminaliteit. Hij is alert op de aanwezigheid van risicovolle situaties, zoals openen/sluiten van bedrijfsruimte, openen/sluiten van de kluis, de kassa en het ontvangen en wegbrengen van waardevolle sieraden van opdrachtgever/klant. Indien noodzakelijk neemt hij preventieve maatregelen ten aanzien van de veiligheid en grijpt indien nodig in.

Resultaat van de uitvoering van de kerntaak:

Een gebruiksvoorwerp dat in de oorspronkelijke staat is teruggebracht zonder dat er sporen van reparatie zichtbaar zijn, met in achtneming van de kwaliteitseisen, arbo- en milieuwetgeving..

Kerntaak 2 Ontwerpt zilveren gebruiksvoorwerpen en/of objecten

Procesbeschrijving:

De **Zilversmid** ontwerpt voorwerpen op basis van zijn eigen creativiteit of in opdracht. Hij heeft daarvoor een hoog ontwikkeld abstract en ruimtelijk denkvermogen en gevoel voor esthetiek. Hij maakt schetsen en/of ruimtelijke modellen of ontwerp totdat een eindresultaat is verkregen waarmee hij tevreden is. Als het om een voorwerp gaat dat in opdracht van een opdrachtgever/klant wordt vervaardigd, overlegt de **Zilversmid** met hen. Op grond van de wensen van de opdrachtgever/klant legt hij mogelijkheden voor qua ontwerp. Hij ontwerpt gebruiksvoorwerpen en objecten die de opdrachtgever/klant moeten aanspreken en die op grond van hun vormgeving daarbij niet altijd functioneel hoeven te zijn. Dit gebeurt in samenwerking met de klant, waarbij het gaat om een ambachtelijk ontwerp, waarbij hij bij de opdrachtgever/klant het gevoel overbrengt dat het speciaal voor hem wordt gemaakt. De **Zilversmid** heeft daarbij de leiding en dient zijn creativiteit niet uit het oog te verliezen en moet zijn (technische) grenzen goed bewaken. De **Zilversmid** kan niet altijd alleen maar creatief te ontwerpen. Hij dient in het oog te houden dat de voorwerpen die hij ontwerpt vaak ook functioneel dienen te zijn. Dit stuurt soms zijn creativiteit en vormgeving.

In toenemende mate maakt de **Zilversmid** gebruik van CAD (Computer Aided Design) en CAM (Computer Aided Manufacturing). Hiermee is het mogelijk om ontwerpen in 3D te ontwerpen en te printen, gieten en lasersnijden. Voorwaarde voor een goed gebruik van een dergelijk software programma is wel dat hij in staat is om 'handmatig' te ontwerpen.

De **Zilversmid** maakt een prijsopgave op basis van uurloon, grondstoffenprijs, geschatte aantal uren werk, eventueel zelf te maken gereedschap en hulpmiddelen. Het budget van een klant stelt soms beperkingen aan het ontwerp en het te gebruik materiaal. De **Zilversmid** moet daarbij voortdurend de keuze maken tussen creatief ontwerpen en het rendabel houden van zijn onderneming. De **Zilversmid** is verantwoordelijk voor het uiteindelijke ontwerp dat als basis dient voor het te vervaardigen voorwerp. Na goedkeuring van de prijsopgave door de opdrachtgever/klant kan hij aan het werk.

Hij voert het werk zelfstandig uit en is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen werk. Vaak wordt (een deel van) het werk ook uitbesteed. Indien de **Zilversmid** ontwerpen maakt voor het uitbreiden of ontwikkelen van een eigen collectie experimenteert hij met materialen, technieken en vormen. Hij tracht zo originele ontwerpen uit te werken.

Resultaat van de uitvoering van de kerntaak:

Een praktisch uitvoerbaar ontwerp dat in overeenstemming is met de eigen ideeën van de **Zilversmid** en/of de wensen van de opdrachtgever/klant en is voorzien van een realistische kostenprijsopgave.

Kerntaak 3 Vervaardigt zilveren gebruiksvoorwerpen en/of objecten

Procesbeschrijving:

Met het ontwerp als basis vervaardigt de **Zilversmid** een gebruiksvoorwerp of object van zilver, eventueel in combinatie met andere materialen of edelstenen. Daarbij gebruikt hij verschillende instrumenten, gereedschappen, materialen en machines. Indien nodig, maakt de zilversmid zijn eigen gereedschap en hulpmiddelen uit staal, hout of andere materialen. Hij moet inzicht hebben in de toepassingsmogelijkheden en verwerkingseigenschappen van de gereedschappen en daaruit een keus maken. Soms kan hij bestaand gereedschap vermaken zodat hij het stuk gereedschap opnieuw kan inzetten.

De **Zilversmid** maakt bij zijn werk gebruik van verschillende en waardevolle materialen. Daarnaast heeft hij de keuze uit verschillende technieken en gereedschappen en dient hij daaruit steeds de meest geschikte te kiezen voor de handelingen die hij wil uitvoeren. Het materiaal waarvan gereedschappen en hulpmiddelen worden gemaakt heeft specifieke bewerkingseigenschappen.

Bij elk te vervaardigen voorwerp moet de **Zilversmid** een keuze maken uit de materialen en technieken die hij gaat gebruiken in relatie tot de kosten ervan. Bovendien moet hij inschatten hoe vaak hij het stuk gereedschap zal gebruiken en daar zijn materiaalkeuze op afstemmen.

De **Zilversmid** moet verder een afweging maken tussen de keus voor het toepassen van een techniek en het vervaardigen of aanpassen van het daarvoor benodigde gereedschap in relatie tot de gecalculerde kosten. Het vervaardigen van een gebruiksvoorwerp of object dient te resulteren in een voorwerp dat beantwoordt aan zijn eigen esthetische standaard of aan de wensen van de consument, en dat verkoopbaar is.

De **Zilversmid** is verantwoordelijk voor een technisch goed eindproduct, dat wil zeggen een voorwerp dat een aansprekende vormgeving heeft en/of functioneel is.

Resultaat van de uitvoering van de kerntaak:

Een vakkundig vervaardigd gebruiksvoorwerp sieraad conform het ontwerp en de omschrijving in de prijsopgave, met in achtname van de kwaliteitseisen, arbo- en milieuwetgeving.

3.6 Ondernemer Goud/Zilver

3.6.1 Beroepscontext

In de branche goud en zilver komen veel zelfstandig opererende goudsmeden/zilversmeden voor. De zelfstandigheid als ondernemer staat los van de gekozen ondernemingsvorm. Over het algemeen heeft de **Ondernemer Goud/Zilver** geen personeel in dienst. Gezien de overlap tussen de werkzaamheden binnen de beroepen Goudsmid en Zilversmid die als ondernemer werkzaam zijn, is bij de beschrijving van dit profiel gekozen voor de **Ondernemer Goud/Zilver**.

3.6.2 Rol en verantwoordelijkheden

De **Ondernemer Goud/Zilver** werkt zelfstandig. Hij is verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn eigen taken die hij uitvoert volgens de kwaliteitseisen en arbo, milieu- en veiligheidseisen. De **Ondernemer Goud/Zilver** repareert, ontwerpt en vervaardigt sieraden/gebruiksvoorwerpen. Het repareren, ontwerpen en vervaardigen van sieraden/gebruiksvoorwerpen gebeurt in opdracht van een opdrachtgever/klant of met het doel een eigen collectie te beginnen of uit te breiden. Daarnaast heeft de **Ondernemer Goud/Zilver** de verantwoordelijkheid voor de invulling aan zijn ondernemerschap. Dat betekent dat hij een passende ondernemingsvorm kiest. Hij zorgt voor een marktanalyse, de financiering en de boekhouding, de inkoop van materialen, machines en gereedschappen, de marketing en het promoten van de onderneming via communicatiemiddelen en het deelnemen aan samenwerkingsverbanden en netwerken.

3.6.3 Complexiteit

De meeste producten die de **Ondernemer Goud/Zilver** vervaardigt zijn conjunctuur- en in mindere mate trendgevoelig. De materialen die hij gebruikt zijn waardevol en hebben verschillende eigenschappen. De reparatie van sieraden/gebruiksvoorwerpen vergt een grote mate van zorgvuldigheid omdat de sieraden/gebruiksvoorwerpen weer in de oorspronkelijke staat dienen te worden teruggebracht of verbeterd. Probleemoplossend vermogen is hierbij essentieel. Het werk van de **Ondernemer Goud/Zilver** is doorgaans niet routinematig. Hij ziet zich bij het vervaardigen en repareren van sieraden/gebruiksvoorwerpen steeds geconfronteerd met nieuwe uitdagingen. De werkzaamheden variëren van standaardhandelingen tot complexe handelingen.

De **Ondernemer Goud/Zilver** Goudsmeden verricht niet alleen reparatiewerkzaamheden maar werkt ook in opdracht van opdrachtgevers/klanten aan individuele ontwerpen voor sieraden/gebruiksvoorwerpen. De **Ondernemer Goud/Zilver** moet zich hierbij kunnen inleven in de wensen van de opdrachtgever/klant en creatief zijn. Hij moet daarbij zijn communicatievaardigheden inzetten om die goed te achterhalen. Dat laatste geldt vooral bij het vervaardigen van unieke sieraden/gebruiksvoorwerpen. Creativiteit en probleemoplossend vermogen zijn hierbij cruciaal.

Voor de **Ondernemer Goud/Zilver** is het van groot belang dat hij op een juiste wijze zijn offertes calculeert. De prijs van reparaties wordt vaak vastgesteld door de opdrachtgever, waardoor een reële prijs niet altijd kan worden doorberekend. De afhankelijke relatie van de **Ondernemer Goud/Zilver** ten opzichte van de opdrachtgever is soms problematisch. Voor het calculeren en het vergroten van de omzet dient de **Ondernemer Goud/Zilver** meerdere technieken te gebruiken, zoals marketing, boekhoudkundige kennis en vaardigheden om de bekendheid van de eigen onderneming te vergroten (sociale media).

3.6.4 Loopbaanperspectief

De **Ondernemer Goud/Zilver** kan op basis van praktijkervaring en het volgen van cursussen en trainingen doorgroeien naar o.a. de functie van: Zetter, Taxateur, Edelsteenskundige, Docent/trainer.

3.6.5 Kerntaken van de Ondernemer Goud/Zilver

De **Ondernemer Goud/Zilver** heeft als vakman bij de uitoefening van zijn onderneming een **aanvullende kerntaak**. Naast de drie kerntaken die de Goudsmid of Zilversmid heeft. De kerntaken 1 t/m 3 zijn beschreven in de hoofdstukken 3.2.5 (**Goudsmid**) en 3.3.5 (**Zilversmid**).

Voor de zelfstandig opererende Ondernemer Goud/Zilver is de volgende kerntaak toegevoegd:

Kerntaak 4 Geeft invulling aan zijn ondernemerschap

Procesbeschrijving:

Hoewel de **Ondernemer Goud/Zilver** het accent van zijn werkzaamheden vindt om als vakman te opereren, dient hij toch een aantal andere aspecten die bij het ondernemerschap horen op een passende manier in te vullen. Als eerste dient hij een marktanalyse te maken, waardoor hij kan beoordelen of en zo ja welke vorm hij voor zijn onderneming zal kiezen. De marktanalyse geeft hem tenminste informatie over de vraag uit de markt, de concurrentie en de trends en ontwikkelingen die zich voordoen in de branche. Hierna stelt de **Ondernemer Goud/Zilver** een realistisch marketingplan op waarbij hij rekening houdt met de plaats van vestiging, het prijsbeleid en de wijze van promotie van zijn onderneming. Ook verzamelt hij informatie bij de Kamer van Koophandel over b.v. vergunningen. Belangrijk voor de invulling van zijn onderneming is de financiering en het afsluiten van verzekeringen. Hij beschikt daarvoor over voldoende eigen geld of doet een beroep op investeerders en/of de bank. Investeerders en/of de bank overtuigt hij daarvoor met zijn plannen. Daarbij hoort ook een begroting die inzicht geeft op de inkomsten, uitgaven en te realiseren winst.

De **Ondernemer Goud/Zilver** moet bij de uitvoering van zijn werkzaamheden voortdurend een keuze maken kiezen tussen de tijd die hij wil besteden aan het repareren, ontwerpen en vervaardigen van sieraden/gebruiksvoorwerpen en die nodig is voor zijn overige taken in de onderneming.

De **Ondernemer Goud/Zilver** houdt de administratie van de onderneming bij of besteedt dat (deels) uit. Indien hij de administratie uitbesteedt, dient hij echter wel kunnen omgaan met de wijze waarop de verschillende administraties (b.v. BTW) worden gevoerd. Bij uitbesteding van administratie(-onderdelen heeft hij een toezichhoudende rol. Indien het administratieve werk niet wordt uitbesteed voert hij ook de financiële administratie, personeelsadministratie, reparatieadministratie en houdt hij het klantenbestand bij. Hij stuurt de onderneming op grond van de cijfers. De administratie dient steeds een accuraat overzicht te geven van de financiële situatie van de onderneming, conform de wettelijke voorschriften en richtlijnen. Het klantenbestand en het reparatievolgsysteem geven de actuele stand van zaken weer.

Daar de **Ondernemer Goud/Zilver** een ordergestuurde onderneming heeft, zal hij vrijwel altijd zelf de inkoop- en voorraadadministratie doen. Binnen het bedrijf maakt hij afspraken wie wat mag inkopen en welke regels hierbij gelden. De variëteit aan sieraden/gebruiksvoorwerpen die worden aangeboden ter inkoop of inruil is groot. Hij bepaalt de waarde van sieraden/gebruiksvoorwerpen die worden aangeboden. Hij toetst zorgvuldig het gehalte en bepaalt de waarde van deze bij inkoop of inruil. Hij houdt rekening met de dagkoers. De **Ondernemer Goud/Zilver** zal bij de inkoop van oud goud en zilver een zo laag mogelijke prijs willen bieden. Hij kan echter niet té laag bieden omdat de aanbieder zich dan wellicht niet serieus genomen voelt. Bij de inkoop van goud houdt de **Ondernemer Goud/Zilver** rekening met het IMVO-convenant. Hiermee bevordert hij de duurzaamheid bij de inkoop. De klanten dient hij daarover goed te informeren

De **Ondernemer Goud/Zilver** koopt tevens materialen, furnituren, edelstenen, machines en gereedschappen in die nodig zijn voor de vervaardiging en reparatie van sieraden/gebruiksvoorwerpen. Verder koopt hij eventueel sieraden/gebruiksvoorwerpen uit andere collecties in die, naast het eigen werk, aan klanten worden verkocht.

Om een juiste taxatie, toetsing en inkoop te doen is kennis en ervaring nodig op het gebied van kunstgeschiedenis, ontwerpen, edelstenen en materialen.

De **Ondernemer Goud/Zilver** zorgt ervoor dat de werk- en opslagruimten aan de eisen van arbo en milieu zijn ingericht en dat de noodzakelijke preventiemaatregelen in orde zijn gebracht. Tevens worden deze maatregelen periodiek gecontroleerd.

De **Ondernemer Goud/Zilver** die over een eigen verkoopruimte beschikt, verzorgt de presentatie van zijn collectie door sieraden/gebruiksvoorwerpen overzichtelijk en aantrekkelijk te presenteren. Het interieur en exterieur van de verkoopruimte zijn daarbij in overeenstemming met de ondernemingsfilosofie die hij wil uitstralen. Hij houdt trends bij en past het interieur en exterieur daar zonodig bij aan. Interieur en exterieur dienen tevens aan veiligheidseisen te voldoen.

Indien de **Ondernemer Goud/Zilver** sieraden/gebruiksvoorwerpen uit zijn collectie tijdens presentaties, exposities en/of beurzen ten toon stelt, zorgt hij ervoor dat deze een goede indruk van de collectie weergeven. Daarnaast kan hij deelnemen aan netwerken en op internet een website inrichten met informatie over de producten en een presentatie van (een deel van) de collecties. Ook kan de **Ondernemer Goud/Zilver** zich aansluiten bij de samenwerking met branchegenoten, waardoor kennis, werkruimte en apparatuur wordt gedeeld.

De **Ondernemer Goud/Zilver** presenteert zich op een dusdanige wijze dat hij opvalt, klanten trekt en producten verkoopt. Zijn collectie en aanbod van nieuw werk moet aansluiten bij de wensen van de klantengroep die hij tracht te bereiken, waarbij hij rekening houdt met verschillende wensen van verschillende klanten.

Klanten die de verkoopruimte binnenkomen worden als gasten ontvangen. De **Ondernemer Goud/Zilver** luistert aandachtig naar hun wensen en adviseert hen over een aan te schaffen product uit de collecties of een nieuw te ontwerpen product. De klant moet het gevoel krijgen dat er echt aandacht aan hem/haar wordt besteed. Hij vertaalt de wensen van de klant in (een schets van) een ontwerp. Voor een ontwerp maakt hij een prijsopgave en spreekt hij een termijn af wanneer het sieraad klaar is.

Na de reparatie/restauratie of vervaardiging incasseert hij het geld (contant of giraal), vult eventuele garantiebewijzen in, pakt de aankoop in, bevestigt de klant in zijn aankoop en neemt afscheid van de klant. De gegevens van de klant worden eventueel in een (digitaal) klantenbestand ingevoerd.

Indien de **Ondernemer Goud/Zilver** personeel in dienst heeft, dient hij deze op een adequate wijze te begeleiden. Hij instrueert ze op een begrijpelijke wijze en draagt zijn vakdeskundigheid over. Hij sluit daarbij aan bij de kennis, vaardigheden die de medewerker heeft en begeleidt hem bij de uitvoering van de taak. Hij geeft duidelijke feedback en stimuleert en motiveert hem. De **Ondernemer Goud/Zilver** voert regelmatig gesprekken met de medewerker en gaat vertrouwelijk om met de inhoud daarvan. Van elke medewerker legt hij een personeelsdossier aan met de relevante gegevens. Een soortgelijke begeleiding geeft de **Ondernemer Goud/Zilver** ook indien hij aan anderen werk uitbesteedt.

De **Ondernemer Goud/Zilver** zorgt dat voortdurend aan de kwaliteits-, arbo, veiligheids- en milieueisen wordt voldaan. Indien dit niet het geval is, neemt hij de vereiste maatregelen. Tevens houdt hij zijn vakmanschap op peil door het volgen van trainingen, cursussen of workshops.

Resultaat van de uitvoering van de kerntaak:

Een gedegen invulling van het ondernemerschap die heeft geleid tot een succesvolle onderneming.

4 Beroepscompetenties voor de beroepen in de goud- en zilverbranche

Er bestaan veel definities van beroepscompetenties. Een veel gebruikte is:

BEROEPSCOMPETENTIES zijn ontwikkelbare vermogens van beroepsbeoefenaren om in beroepssituaties product- en procesgericht te handelen.

Een combinatie van beroepscompetenties is nodig om de kerntaken van het beroep Basisgoudsmid, Goudsmid, Zilversmid of Ondernemer Goud/Zilver uit te voeren. De beheersingscriteria zijn toegevoegd om het gewenste gedrag, dat bij de uitvoering van een kerntaak vereist wordt, aan te geven.

Het is natuurlijk niet zo dat elk gedragscriterium van elke beroepscompetentie bij elke kerntaak voorkomt. Dat is afhankelijk van de kerntaak en de context waarin deze wordt uitgevoerd. Veel beheersingscriteria behoren tot de basisberoepshouding die van elke beroepsbeoefenaar in de goud- en zilverbranche worden verlangd.

	Beroepscompetenties	Basis-goudsmid	Goudsmid	Zilversmid	Ondernemer Goud/Zilver
1	vakdeskundigheid toepassen	x	x	x	x
2	veilig, hygiëne-, kosten- en milieubewust werken	x	x	x	x
3	werkzaamheden plannen en organiseren	x	x	x	x
4	analyse uitvoeren		x	x	x
5	materialen en middelen inzetten	x	x	x	x
6	samenwerken	x	x	x	x
7	communiceren tijdens de werkzaamheden	x	x	x	x
8	zorgdragen voor kwaliteit	x	x	x	x
9	werken aan de eigen ontwikkeling	x	x	x	x
10	klantgericht handelen	x	x	x	x
11	gegevens registreren en rapporteren	x	x	x	x
12	instructies en procedures opvolgen	x	x	x	x
13	ondernemend en commercieel handelen		x	x	x
14	relaties bouwen en netwerken	x	x	x	x
15	begeleiden		x	x	x

Bij de uitwerking van de bijgevoegde beroepscompetenties op de volgende pagina's zijn de volgende afkortingen gebruikt:

Basisgoudsmid	BGS
Goudsmid	GS
Zilversmid	ZS
Ondernemer Goud/Zilver	OGZ

Beroepscompetentie 1	Vakdeskundigheid toepassen <i>De beroepsbeoefenaar is in staat om op adequate wijze zijn vakdeskundigheid toe te passen bij het uitvoeren van de werkzaamheden.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Laat in de uitvoering van het werk zien te beschikken over de relevante vakkennis, vaktechnische vaardigheden en beroepshouding.	x	x	x	x
	Gebruikt de kennis, vaktechnische vaardigheden en beroepshouding om problemen op te lossen en te voorkomen.	x	x	x	x
	Toont de voor het vak essentiële manuele vermogens: bedreven, zorgvuldig en accuraat werken.	x	x	x	x
	Draagt de eigen expertise op begrijpelijke wijze over aan anderen.	x	x	x	x
	Beantwoordt vragen t.a.v. het vak adequaat en op een begrijpelijke wijze.	x	x	x	x
	Houdt de vakdeskundigheid op peil door het volgen van trainingen, cursussen en workshops.	x	x	x	x

Beroepscompetentie 2	Veilig, hygiëne-, kosten-, arbo- en milieubewust werken <i>De beroepsbeoefenaar is in staat om op adequate wijze volgens voorschriften voor veiligheid, kosten, hygiëne, milieu en arbo te werken zodat het werk verantwoord wordt uitgevoerd.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Reageert alert en actief op (het ontstaan van) onveilige situaties.	x	x	x	x
	Gaat efficiënt en bewust om met het materiaal, gereedschap en grondstoffen.	x	x	x	x
	Houdt de werkplek overzichtelijk en schoon.	x	x	x	x
	Gebruikt materialen, gereedschappen en beschermingsmiddelen op de juiste wijze.	x	x	x	x
	Voert restmateriaal af volgens de voorschriften.	x	x	x	x
	Voert alle werkzaamheden uit met inachtneming van voorschriften op het gebied van veiligheid, arbeidsomstandigheden, duurzaamheid en milieu.	x	x	x	x
	Wijst anderen op risico's van onveilige situaties.	x	x	x	x
	Spreekt collega's aan op onveilig en/of niet-milieubewust gedrag.	x	x	x	x
	Werkt kostenbewust.	x	x	x	x
	Doet suggesties voor verbetering bij de verantwoordelijke persoon.	x	x	x	x

Beroepscompetentie 3	Werkzaamheden plannen en organiseren <i>De beroepsbeoefenaar is in staat om op adequate wijze werkzaamheden te plannen en te organiseren.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Verzamelt en interpreteert relevante informatie.	x	x	x	x
	Gebruikt relevante informatie, zoals instructies en werkopdracht.	x	x	x	x
	Plant en organiseert de eigen werkzaamheden.	x	x	x	x
	Plant en organiseert de werkzaamheden van medewerkers.				x
	Verzamelt de juiste materialen, gereedschappen en hulpmiddelen.	x	x	x	x
	Maakt materialen, gereedschappen en apparatuur klaar voor gebruik.	x	x	x	x
	Schakelt, indien nodig, de opdrachtgever/leidinggevende in.	x	x	x	x
	Stelt de middelen en mensen vast die nodig zijn voor de werkuitvoering.		x	x	x
	Bewaakt de voortgang van de uitvoering van het werk.		x	x	x

Beroepscompetentie 4	Analyse uitvoeren <i>De beroepsbeoefenaar is in staat op adequate wijze een analyse uit te voeren.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
	Stelt gerichte vragen om relevante informatie te achterhalen, luistert aandachtig naar de opdrachtgever/klant en vraagt goed door.		x	x	x
	Onderzoekt het sieraad/gebruiksvoorwerp nauwkeurig.		x	x	x
	Interpreteert de resultaten van de analyse.		x	x	x
	Informeert de klant op beknopte en heldere wijze over de resultaten van de analyse.		x	x	x
	Bevordert de duurzaamheid door zorgvuldig handelen bij de inkoop.		x	x	x
	Legt de resultaten van de analyse vast op de voorgeschreven wijze.		x	x	x

Beroepscompetentie 5	Materialen en middelen inzetten <i>De beroepsbeoefenaar is in staat om op adequate wijze materialen en middelen in te zetten t.b.v. de opdracht.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Kiest de juiste materialen en middelen om de werkzaamheden uit te voeren.	x	x	x	x
	Past de gebruiksmogelijkheden en middelen toe bij de werkzaamheden.	x	x	x	x
	Maakt verantwoord gebruik van materialen en middelen.	x	x	x	x
	Gaat efficiënt om met materialen en middelen.	x	x	x	x
	Onderhoudt materialen en middelen volgens de voorschriften.	x	x	x	x
	Bergt materialen en middelen schoongemaakt en veilig op.	x	x	x	x

Beroepscompetentie 6	Samenwerken <i>De beroepsbeoefenaar is in staat om op adequate wijze samen te werken met anderen binnen en buiten de onderneming.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Houdt zich aan de gemaakte afspraken.	x	x	x	x
	Werkt nauw samen met opdrachtgever/klant en informeert deze tijdig en volledig.		x	x	x
	Gaat vertrouwelijk met de informatie om van opdrachtgever/klant.		x	x	x
	Houdt rekening met verschillen tussen medewerkers en hun manier van werken.		x	x	x
	Geeft feedback aan collega's.	x	x	x	x
	Gaat constructief om met feedback van leidinggevende of collega's.	x	x	x	x
	Vraagt leidinggevende of collega's om hulp als hij er zelf niet uitkomt.	x	x	x	x
	Toont zich gemotiveerd.	x	x	x	x
	Handelt flexibel in de uitvoering van de werkzaamheden.	x	x	x	x
	Stimuleert de samenwerking.		x	x	x
	Behandelt alle collega's gelijkwaardig.	x	x	x	x
	Deelt relevante informatie en kennis met collega's en leidinggevende.	x	x	x	x
	Spreekt collega's aan op hun verantwoordelijkheid.				x
	Motiveert en stimuleert collega's.				x

Beroepscompetentie 7	Communiceren tijdens werkzaamheden <i>De beroepsbeoefenaar is in staat op adequate wijze met collega's, leidinggevenden, klanten en opdrachtgevers te communiceren tijdens de werkzaamheden.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Hanteert de omgangsvormen van de onderneming.	x	x	x	x
	Maakt werkafspraken met collega's, leidinggevenden, opdrachtgevers en/of klanten.	x	x	x	x
	Komt gemaakte werkafspraken na of informeert tijdig dat dit niet lukt.	x	x	x	x
	Luistert aandachtig en toont geduld naar anderen.	x	x	x	x
	Vraagt naar noodzakelijke informatie.	x	x	x	x
	Vraagt zo nodig door als het niet duidelijk is.	x	x	x	x
	Vraagt een collega/leidinggevende om hulp indien nodig.	x	x	x	x
	Brengt een boodschap kort en duidelijk over.	x	x	x	x
	Legt een probleem op duidelijke wijze voor aan een collega, leidinggevende, klant en/of opdrachtgever.	x	x	x	x
	Neemt actief deel aan de werkbesprekingen.	x	x	x	x
	Communiqueert mondeling in duidelijk Nederlands.	x	x	x	x
	Communiqueert schriftelijk in duidelijk Nederlands.	x	x	x	x
	Communiqueert mondeling in duidelijk Engels.	x	x	x	x
	Gaat in goede harmonie om met collega's, leidinggevende, opdrachtgever en klant.	x	x	x	x
	Draagt bij aan een positieve werksfeer.	x	x	x	x
	Toont interesse in het werk van anderen.	x	x	x	x

Beroepscompetentie 8	Zorgdragen voor kwaliteit <i>De beroepsbeoefenaar is in staat om op adequate wijze zorg te dragen voor kwaliteit van de opdracht.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Voert de werkzaamheden uit zoals voorgeschreven.	x	x	x	x
	Gebruikt de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen.	x	x	x	x
	Signaleert afwijkingen/fouten en informeert leidinggevende.	x			
	Signaleert afwijkingen/fouten en herstelt deze zelfstandig.		x	x	x
	Spreekt collega's aan op niet-kwaliteitsbewust handelen.	x	x	x	x
	Controleert het (eigen) werk tijdens en na afloop van de uitvoering.	x	x	x	x
	Controleert het werk van anderen tijdens en na afloop van de behandeling.		x	x	x
	Ondersteunt collega's bij het oplossen van kwaliteitsproblemen.	x	x	x	x

Beroepscompetentie 9	Werken aan eigen ontwikkeling <i>De beroepsbeoefenaar is in staat om op adequate wijze te werken aan de eigen vaktechnische en persoonlijke ontwikkeling.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Bepaalt (met de leidinggevende) welke vakkennis en vaardigheden hij verder moet ontwikkelen.	x	x	x	x
	Bepaalt (met de leidinggevende) welke activiteiten hij daartoe moet ondernemen.	x	x	x	x
	Onderneemt de (met de leidinggevende afgesproken) activiteiten.	x	x	x	x
	Past (in overleg met de leidinggevende) nieuwe werkwijzen toe.	x	x	x	x
	Volgt ontwikkelingen in het vakgebied.	x	x	x	x
	Bepaalt welke ondernemerskennis en -vaardigheden ontwikkeld en uitgevoerd moeten worden.		x	x	x

Beroepscompetentie 10	Klantgericht handelen <i>De beroepsbeoefenaar is in staat om op adequate wijze klantgericht te handelen</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Is representatief, afgestemd op de opdrachtgevers/klanten van de onderneming.	x	x	x	x
	Inventariseert de wensen en behoeften van de klant.		x	x	x
	Toont een geïnteresseerde houding en luistert actief.	x	x	x	x
	Vertaalt de wens(en) van de klant in relatie tot de mogelijkheden.		x	x	x
	Geeft duidelijk aan wat kan en wat niet kan.		x	x	x
	Informeert de opdrachtgever/klant over het uit te voeren werk.		x	x	x
	Verwijst zo nodig door naar (gespecialiseerde) collega's.		x	x	x
	Geeft advies als daarom gevraagd wordt.	x	x	x	x
	Denkt mee, geeft ook ongevroegd advies.	x	x	x	x
	Vraagt aan de opdrachtgever/klant of alles naar wens (verlopen) is.		x	x	x
	Neemt elke klacht serieus en zorgt dat de klacht wordt afgehandeld.		x	x	x
	Komt afspraken na of informeert de opdrachtgever/klant tijdig als dit niet lukt.	x	x	x	x

Beroepscompetentie 11	Gegevens registreren en rapporteren <i>De beroepsbeoefenaar is in staat om op adequate wijze gegevens te registreren en te rapporteren.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Legt relevante gegevens vast in de daarvoor bestemde documenten of bestanden.	x	x	x	x
	Geeft duidelijke, complete en relevante informatie.	x	x	x	x
	Registreert nauwkeurig volgens de voorschriften.	x	x	x	x
	Rapporteert gegevens en bevindingen schriftelijk aan (leidinggevende,) collega's en/of andere betrokkenen.	x	x	x	x
	Rapporteert gegevens en bevindingen mondeling aan (leidinggevende,) collega's en/of eventuele andere betrokkenen.	x	x	x	x

Beroepscompetentie 12	Instructies en procedures opvolgen <i>De beroepsbeoefenaar is in staat om op adequate wijze instructies en procedures op te volgen.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Toont de bereidheid om adviezen op te volgen.	x	x	x	x
	Gebruikt door de onderneming goedgekeurde instructies en procedures.	x	x	x	x
	Komt altijd stipt op tijd of laat weten als dat niet lukt.	x	x	x	x
	Houdt zich aan de afgesproken planning.	x	x	x	x
	Werkt conform de voorschriften van de onderneming.	x	x	x	x
	Toont zich punctueel en werkt ordelijk.	x	x	x	x
	Past de wettelijke richtlijnen toe die gelden voor de persoonlijke veiligheid en de veiligheid van medewerkers/anderen.	x	x	x	x
	Coördineert en bewaakt de werkuitvoering van collega's/anderen.				x

Beroepscompetentie 13	Ondernemend en commercieel handelen <i>De beroepsbeoefenaar is in staat om op adequate wijze ondernemend en commercieel te handelen.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Past verschillende verkooptechnieken toe, afhankelijk van de situatie.		x	x	x
	Besteedt tijd aan trends en marktontwikkelingen die invloed hebben op de onderneming.		x	x	x
	Presenteert de onderneming en de producten/diensten aan opdrachtgevers/klanten.		x	x	x
	Past zich aan de belevingswereld van de klant aan (in o.a. woordkeus, voorkomen en gedrag).		x	x	x
	Verzorgt de inkoop van materiaal op basis van materiaalkennis en kennis van prijzen.		x	x	x
	Gaat efficiënt om met tijd en materialen en bekijkt of de planning moet worden aangepast.		x	x	x

Beroepscompetentie 14	Relaties bouwen en netwerken <i>De beroepsbeoefenaar is in staat om op adequate wijze relaties te bouwen en netwerken te onderhouden.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Investeert in het opbouwen van een goede werkrelatie met collega's, leidinggevende, opdrachtgevers en klanten.	x	x	x	x
	Gaat gemakkelijk om met mensen van verschillende niveaus.	x	x	x	x
	Luistert actief naar de wensen/behoefes van de opdrachtgevers/klanten.		x	x	x
	Past zich aan aan het verwachtingspatroon van de opdrachtgevers/klanten.		x	x	x
	Onderneemt acties om ergernis of frustratie bij opdrachtgevers/klanten te voorkomen en/of te verminderen.		x	x	x
	Pakt onenigheid tactvol aan.		x	x	x
	Stelt gerichte vragen over de wensen/behoefes.		x	x	x
	Maakt gebruik van relevante communicatiemiddelen.	x	x	x	x

Beroepscompetentie 15	Begeleiden <i>De beroepsbeoefenaar is in staat om op adequate wijze collega's te begeleiden zodat dezen hun werkzaamheden optimaal uitvoeren.</i>	BGS	GS	ZS	OGZ
Beheersingscriteria	Zorgt voor een goede introductie van nieuwe collega's.				x
	Bereidt instructies voor.		x	x	x
	Draagt vakdeskundigheid op een begrijpelijke wijze over.		x	x	x
	Sluit bij instructie aan bij de kennis en ervaring van de collega's/anderen.		x	x	x
	Demonstreert hoe vakhandelingen het beste worden uitgevoerd.		x	x	x
	Geeft de collega's/anderen de ruimte om vragen te stellen en controleert of de collega's de uitleg begrijpen.		x	x	x
	Observeert de collega's bij het uitvoeren van de geïnstrueerde vakhandeling.		x	x	x
	Geeft collega's heldere, eerlijke en constructieve feedback over hun uitgevoerde vakhandelingen.		x	x	x
	Stimuleert en motiveert collega's/anderen.		x	x	x
	Gaat zorgvuldig om met vertrouwelijk gegevens.		x	x	x
	Stemt de begeleiding af op de wensen en behoeften van de collega's in relatie tot de doelen van de onderneming.		x	x	x
	Houdt rekening met de situatie van de individuele medewerker.				x
	Voert gesprekken met de collega's/anderen die hij begeleidt.				x
	Evalueert het verloop van de begeleiding.				x